

Warszawa, 02.10.2024 r.

Prof. dr hab. Jakub Grzegorz Adamczyk
Zakład Teorii Sportu
Akademii Wychowania Fizycznego
Józefa Piłsudskiego w Warszawie

**Ocena rozprawy doktorskiej mgra Mikołaja Marciniaka:
„Uwarunkowania efektywności gry w golfa u juniorów Kadry Narodowej Polski”**

Golf jest sportem zyskującym na popularności, na co wpływ z pewnością ma nieprzewidywalność zdarzeń oraz duże wymagania względem zawodników. We współczesnym sporcie wyczynowym, gdzie rywalizacja skupia się na rosnącej liczbie imprez o dużej randze, poszczególne federacje starają się zoptymalizować system szkolenia tak by dobrze przygotować swoich reprezentantów do rywalizacji. Zanim jednak to nastąpi, warunkiem efektywnego procesu szkolenia sportowego jest odpowiednia rozpoznanie czynników warunkujących wysoką efektywność sportową.

Wydaje się zatem, że kwestia poszukiwania modelu mistrzostwa sportowego oraz kluczowych elementów związanych z doborem i selekcją oraz treningiem powinny być jednym z kluczowych obszarów eksploracji naukowej w teorii sportu. Cenne zatem, że ta właśnie problematyka stała się przedmiotem dociekań naukowych mgra Mikołaja Marciniaka, znajdując swoje rozwinięcie w dysertacji pt. „*Uwarunkowania efektywności gry w golfa u juniorów Kadry Narodowej Polski*”, tym bardziej, że dyscyplina ta nie należy do najobszerniej opisywanych w piśmiennictwie. Analiza dorobku publikacyjnego Doktoranta mogłaby sugerować, że zajął się on tym problemem incydentalnie, jednak na uwagę zasługuje także fakt, że Autor jest członkiem sztabu szkoleniowego kadry Polski w golfie, a zatem dysponuje dużym doświadczeniem praktycznym w zakresie opisywanego problemu. Obecnie zainteresowania naukowe łączy z pracą trenerską a łączenie teorii z praktyką jest jednym z najważniejszych zadań współczesnej teorii sportu. Aplikacyjny wymiar tej pracy

rodzi nadzieję na praktyczne wykorzystanie wyników badań do optymalizacji szkolenia w golfie.

We wstępnej części pracy Autor skupia się na opisie golfa jako dyscypliny sportu. Rozdział ten choć dobrze charakteryzuje dyscyplinę to wydaje się jednak zbyt obszerny. Rozumiem intencję, ale fragment dotyczący historii golfa wydaje się niepotrzebny – tym bardziej, że ta część jest w wielu miejscach pozbawiona cytowań. Miałoby to sens, gdyby powiązać to z celem i tematem pracy, ale to nie ma miejsca. Mam tu też uwagę, że Autor pisze o współczesnych wymogach sportu (str. 5), powołując się na klasyczną, ale jednak wiekową już pracę Ulatowskiego (1996 rok w sporcie ciężko uznać za współczesność, wszak minęło 28 lat).

Zdecydowanie za „celowy” należy uznać rozdział 1.3. *Golf w badaniach naukowych*, tyle że w jego podsumowaniu brakuje mi konkluzji co do ustaleń płynących z analizy piśmiennictwa. To z kolei legitymizowało by obranie takiego a nie innego celu pracy.

Metodologia badań

W rozdziale 2 Autor zdefiniował cel główny, postawił pytania badawcze oraz opisał zastosowane metody badań. Nie do końca wiem co oznacza „na poziomie ukierunkowanego etapu szkolenia” (chyba wystarczyło by na etapie szkolenia ukierunkowanego) tym bardziej, że mgr Marciniak w zasadzie nie charakteryzuje etapu szkolenia ukierunkowanego w golfie (poza krótkim fragmentem na str. 68). Nie wiem też co oznacza „relatywizacja obciążeń treningowych z uwzględnieniem zmiennej kryterialnej – płęć”? Tym bardziej, że treść pytań w rozdziale 2.2.1. w mojej opinii nie do końca odnosi się do kwestii płci. Zdaniem recenzenta pierwsze pytanie badawcze w rozdziale 2.2.2. jest nie do rozstrzygnięcia przy pomocy zastosowanych metod. W pracy nie ma grupy kontrolnej, więc Doktorant nie jest w stanie stwierdzić, że ewentualne zmiany w poziomie sprawności są wynikiem realizowanych obciążeń treningowo-startowych, czy np. naturalnych procesów rozwojowych.

Zastanawiająca jest dalsza struktura rozdziału 2, gdyż podrozdział 2.3. to *Materiał i metody* a kolejne, 2.4. *Materiał badawczy* i 2.5. *Metody badawcze* wydają się dotyczyć tego samego. Jeśli jest to uszczegółowienie to właściwsze byłyby w tym miejscu podrozdziały.

Liczebność grupy badanej nie jest znacząca, o czym Autor sam wspomina w ograniczeniach, jednak analiza najlepszych zawodniczek i zawodników w tej kategorii wiekowej w Polsce zasługują na uznanie. W charakterystyce grupy (tab. 1 i tab. 2) brakuje

informacji o wieku w II terminie badań. Nie znajduję także informacji, kiedy były oba terminy badań (np. faza przygotowań).

Metody badań są w mojej opinii dobrze dobrane do realizacji celu pracy oraz właściwie opisane, choć w kilku przypadkach (np. zbieranie danych o obciążeniu zewnętrznym) brakuje źródeł. Zgodnie z informacją podaną w pracy badania były realizowane i koordynowane przez zespół badawczy Zakładu Teorii Sportu AWF Poznań oraz zespół fizjoterapeutów. Z opisu nie wynika zatem czy Autor brał udział w badaniach, czy jedynie operował danymi zgromadzonymi przez innych. Jest to o tyle istotne, że efekty uczenia się dla poziomu VIII PRK odpowiadającego stopniowi doktora zakładają właśnie udział w badaniach na każdym etapie. Poproszę Doktoranta o ustosunkowanie się do tej kwestii.

Wyniki

Całość wyników przedstawiono za pomocą kilkudziesięciu tabel i kilku rycin (wszystkie w rozdziale 3.3.), które są czytelne i pozwalają czytelnikowi na łatwą orientację w omawianym zagadnieniu choć wydaje się, że część tabel można byłoby zastąpić rycinami dla większej przejrzystości.

W odniesieniu do samego rozdziału 3 mam jednakże kilka wątpliwości i uwag:

- Dlaczego wyniki testu sprawności fizycznej MTSF odniesiono do norm Drabika (1997) a nie znacznie bardziej aktualnych opracowań Dobosza (2019)?
- Czemu niektóre jednostki czy opisy podawane są w języku angielskim np. deg/sec czy Pre-streth augmentation?
- Autor zamiennie używa określeń mężczyźni/kobiety i dziewczęta/chłopcy, co ze względu na wiek badanych nie wydaje się uzasadnione.
- W pracy naukowej należałoby unikać określeń potocznych, takich jak np. Brzuszki zamiast siady z leżenia (str. 125).
- Określenie „*niedokładność siłowa*” można byłoby zastąpić kinestetycznym różnicowaniem ruchów, gdyż niedokładność ma wydźwięk pejoratywny.
- Nie do końca widzę sens ponownego i niemal „hurtowego” wymieniania piśmiennictwa na stronie 110.

Dyskusja i wnioski

Rozdział dyskusja stanowi próbę interpretacji przez Autora uzyskanych wyników w świetle dostępnego piśmiennictwa. O ile w piśmiennictwie polskim i obcojęzycznym Doktorant porusza się dość sprawnie to w kilku przypadkach, wydaje się, że dany wątek można by było przedyskutować nieco obszerniej w oparciu o dostępne piśmiennictwo. Dla przykładu w rozdziale tym występują bardzo długie fragmenty bez jakiegokolwiek przypisu. W efekcie ma się wrażenie, że Autor dyskutuje sam ze sobą. Ponadto jeśli szukamy odniesień do najnowszej wiedzy to należy zwrócić uwagę, że poza 5 pozycjami, reszta opracowań przytoczonych w dyskusji ma co najmniej kilkanaście lat co wobec dynamicznych zmian w sporcie należy uznać za okres dość długi.

Dość kontrowersyjne jest przytoczone przez Autora (str. 175) stwierdzenie, że golf jest sportem wysokiego ryzyka. Większość aktualnych opracowań nie wskazuje na golf jako sportu obciążonego podwyższonym ryzykiem odniesienia kontuzji.

W dyskusji brakuje mi odniesienia do kwestii na ile różna budowa i trudność pól golfowych daje możliwość ekstrapolowania uzyskanych wyników i modelu na całokształt szkolenia w golfie. Poproszę Doktoranta o ustosunkowanie się do tej kwestii. Wreszcie autor nie odnosi się do kwestii podniesionej przeze mnie wcześniej. Na ile młody wiek badanych, ich dynamiczny rozwój rzutuje na uzyskane wyniki i pozwala określać wpływ realizowanych obciążeń. Tu również proszę Doktoranta o odpowiedź.

Sformułowane przez Autora wnioski są konsekwencją przyjętych pytań badawczych. W opinii recenzenta wniosek 2 jest raczej spekulacją, gdyż nie mamy pewności czy rzeczywiście baza wyników będzie się przekładać na dalsze działania porównawcze. Wniosek 5 jest sformułowany niejasno, gdyż na początku Autor pisze, że stwierdzono różnice, a w dalszej części tego zdania że nie różniły się istotnie statystycznie. Wniosek 6 moim zdaniem jest nieuprawniony wobec wspomnianych przeze mnie wcześniej wątpliwości (brak grupy odniesienia). Jest to oczywiście wielce prawdopodobne, ale jednak przypuszczenie. Wreszcie brakuje mi nieco wniosków aplikacyjnych, których należało się spodziewać mając na uwadze praktyczne doświadczenie Doktoranta.

Inne uwagi

Praca jest napisana sprawnie, poprawną polszczyzną, nieliczne błędy (np. kwerędy – str. 72, murządzenia – str. 95) czy literówki nie wpływają na ogólną ocenę. Gdzieś jednak brakuje staranności edytorskiej. Z innych uwag:

- Nazwy rozdziałów 4, 5 i 6 nie powinny kończyć się kropką w tytułach.

- Pozycja 19 w spisie piśmiennictwa nie jest ułożona alfabetycznie.
- Pozycja 61 piśmiennictwa jest zapisana wielkimi literami.
- Pracę kończy streszczenie. W mojej ocenie brakuje tam odniesienia do konkretnych, najważniejszych zdaniem Autora wyników. W tej postaci ma ono charakter bardzo ogólny.

Osobny komentarz dotyczy piśmiennictwa. W spisie znajdujemy 198 pozycji, dobrze dobranych publikacji. Ich aktualność oraz zakres tematyczny zasługują na docenienie (brakuje nielicznych ważnych pozycji np. Sheehan i wsp., JSCR 2022, 36(1): 289-297). Znaczna część to opracowania obcojęzyczne (tylko 41 w języku polskim) co pokazuje orientację Autora w piśmiennictwie.

Wniosek końcowy

Podsumowując należy podkreślić, że badaniom poddano istotny obszar warunkujący efektywność szkolenia w golfie. Praca bez wątpienia mieści się w obszarze nauk o kulturze fizycznej. Otrzymane wyniki badań stanowią niewątpliwą wartość dla poszerzenia wiedzy w zakresie teorii sportu i teorii treningu. Pomimo pewnych uwag, ale także wobec wyraźnych wartości i zalet pracy, pozytywnie oceniam przedstawioną do recenzji dysertację. W mojej opinii spełnia ona wymagania wynikające z art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki, stawiane rozprawom doktorskim przy nadaniu stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej. Wnoszę zatem do Rady Naukowej Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu o dopuszczenie Pana mgra Mikołaja Marciniaka do dalszych kroków przewidzianych w przewodzie doktorskim.

prof. dr hab. Jakub Adamczyk

